STAROSTWO w KOŁOMYI
Egzemplarz obowiązkowy

Pocztową opłatę uiszczono ryczałtem.

Ч. 6—7. (50—51). Коломия, за 15. марта й 1. цвітня 1927. Рік III.

Голос Дяків

Незалежний, аполітичний, безпартійний, становий часопис.

Виходить 1 і 15. дня кождого місяця.

Адреса Редакції й Адміністрації: **КОЛОМИЯ, вул. Міцкевіча 51.**

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторона 90 зл., половина 45 зл., 1/4 стор. 30 зл., 1/8 стор. 15 зл., 1/16 стор. 8 зл., 1/32 стор. 4 зл.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: За одно слово або його місце 10 сот.

ПОСТІЙНІ ОГОЛОШЕНННЯ мають 20% знижки а оголошення для дяків-пренумераторів 50%.

ОГОЛОШЕННЯ приниимається тільки за попереднім надісланнєм належитости або принайменше зачету. Анонімних дописів не принамається.

Рукописів не звертається.

Передплата:

В КРАЮ:

Цілорічно . . . . . 8·00 зл.
піврічно . . . . . 4·00 „
чвертьрічно . . . . . 2·00 „
За границею річно . . 2 доляри або їх вартість в иншій валюті.

Чекове конто П. К. О. в Варшаві ч. 152.951 (аж до відкл. замкнено)

Ціна цего подвійн. прим. **50 сот.**

Тарас Шевченко.

(* 1814 — † 1861.)

Всі знаємо сьогодня, що Тарас Шевченко є найбільшим нашим поетом-ґенієм і нашим пророком, але не всі знаємо чому як раз Він удостоївся цеї великої гідности.

Щоб знайти на це належну відповідь, то треба не лише добре перестудіювати всі Його твори, зібрані в „Кобзарі", але треба познакомитись також точно з тими історичними, політичними й суспільними умовинами, серед яких приходилось Йому жити й працювати для нашого народа.

Що до цих умовин то слід м. и. згадати про те, що московський уряд, який після полтавського бою став був вже досить міцною ногою на українській землі, без милосердя нищив все, що було проявом не лише політичного, але навіть і культурно-освітного українського життя, а всіх тих, що в такому життю брали хотайби навіть і найменшу участь запроторював в темні тюрми, або засилав на далекий зимний Сибір. З тодішних Українців лише ті могли спокійно спати, котрі перейшли були на московський бік і або сиділи бездільно, або разом з царськими посіпаками нищили всякий прояв українського руху.

Шевченко схарактеризував тодішне українське життє такими короткими словами: „все мовчить, бо благоденствує".

Що це значить? Це нічого иншого, як тільки те, що тодішна укр. інтеліґенція будьто р[illegible] особистого супокою, будьто ради вигідних посад відсунулася від щирої й правдивої національної роботи в ширшому маштабі, оставляючи народні маси власній судьбі.

Слід згадати також про те, що в тодішних часах на українських землях під московською владою істнувало кріпацтво, а селян не уважалося за людий, але за поміщицьке майно.

З кріпаками поводились гірше ніж з скотиною. Вони працювали ціле своє життє на поміщика, який був для них паном життя й смерти. Закріпощених людий били, продавали за гроші, програвали в карти, пропивали, міняли за собак і т. п. Одним словом тодішні селяни й робітники переживали тут на землі прямо пекольні муки.

Серед таких страшних мук кріпаків вийшов з поміж них Той, що Своїм огненним словом отверто, без найменьшого страху підніс сильний протест проти цих кривд Своїх братів, Той, що викликав велику душевну революцію серед українського народа, Той, що показав народові нові шляхи до національного й загального визволення, Той, якого імя нині кождий Українець вимавляє побожно й з пошаною, Той, якого ми нині вважаємо своїм національним ґенієм і пророком, Той, якого імя є: Тарас Шевченко.

З якою смілістю й відвагою виступив поет в Своїх творах проти тодішнього гнету й людського поневолення, бачимо це м. и. в оцих Його словах:

„Чи буде суд, чи буде кара
Царям, царятом на землі,
Чи буде правда між людьми?
. . . . . .
Повинна буть, бо сонце стане
І осквернену землю спалить".

Як Шевченко любив Свій, тоді нещасний нарід і Свою поневолену українську землю й до яких жертв Він був готов для України свідчать хотяйби оці Його слова:

„Я так її люблю
Мою Україну убогу,
Що . . . . . .
За неї душу погублю".

Такої форми любови, або навіть подібної її що до краси й величности не ма в світовій літературі.

Тарас Шевченко в укр. літературі творить новий напрям, вливає свіжу кров в артерії народнього орґанізму, оживлює національну творчість, відкриває нові горизонти, творить нові ідеї та вводить укр. літературу в семю світових літератур.

Наколи ми бодай хвилину за становимося над самою особою Шевченка, над його долею й шляхом Його життя, то мимоволі насувається нам і доля нашого народа, а разом з тим і те, що так, як Шевченко, перемагаючи всі перепони на Свойому життєвому шляху, вийшов з кріпацької родини, себто з найнизшої суспільної верстви на **вершину слави**, так і наш народ переможе все, що буде стояти йому на перепоні до його красшого завтра та вже в недалекій будучности, як рівний з рівним, стане в семї всіх вільних народів.

І. В.

Дяки та ерекціональний ґрунт.

Хто з іспитованих дяків перемиської епархії не отримав ще до нині ерекціонального ґрунту, нехай пригадає свойому парохові розпорядок Еписк. Ордин. в Перемишлі ч. 5970|26 (Перем. Епарх. Від. ч. 2 з 1926 р.), який м. и. звучить: **„Пригадується Всеч. оо. парохам поновно порученнє про відданнє поля дякам в уживаннє".**

Наколи котрий з дяків мимо цего ерекц. ґрунту на час не дістане, має безпроволочно повідомити про це нашу редакцію, яка зі свойого боку поробить відповідні заходи в цїли зреалізування повисшого еписк. розпорядку.

Вирівнайте залеглости за 1926 р. та присилайте передплату на цей рік! Від слідуючого числа почавши, будеться взивати всіх довжників вже поіменно в часописі. Наколи хто не має може думки за часопис платити, то нехай найкрасше нас про це повідомить, щоб ми йому дальшу висилку часопису здержали.

Адміністрація „Голосу Дяків".

Дяківське відродженнє в історії.

Останніми часами зачали також і певні чужі наукові інституції звертати свою належну увагу на теперішний орґанізаційний і культурно-освітний дяківський рух в межах і поза межами польської держави під проводом нашого незалежного орґану „Голосу Дяків".

Одною з многих таких інституцій є **„Російський Закордонний Історичний Архів" в чеській Праві.** Він звернувся недавно до нашої редакції з письмом, в якому м. и. каже: „Російський Закордонний Історичний Архів бажає мати повний комплект чисел Вашого хвального часопису за всі роки його видання **для потреб історичного досліду."** Дальше в цему письмі просить згадана інституція нашу редакцію, щоб і на будуче реґулярно надсилати її „Голос Дяків".

Як бачимо „Голос Дяків" має стати в ряді з иншими виданнями, як історичний матеріял для історика, ввидучого дяківське відродженнє напевно знайде відповідне місце на сторінках історії славянських народів в загалі, а українського зокрема.

Щоб грядучі покоління знайшли в даній історії як найкрасше свідоцтво про нас дяків та не мали причини встидатись нашою евентуальною байдужністю, взивається всіх дяків в імени доброї слави дяківського стану, до як найінтензивнійшої праці на орґанізаційному й культурно-освітному ґрунті. Всі дяки, котрі може й не з власної вини стягнули на себе пятно байдужників, нехай зараз стануть в ряди своїх активних товаришів та разом з ними дальше продовжують ту важну працю над будовою красшого завтра для дяківського стану чим вітруть з себе всі їм, слушно й не слушно, пороблені закиди.

Цілий загал дяків повинен подбати також про те, щоб передплату присилати точно й з гори та щоб наша адміністрація не мала причини ані, одного разу взивати своїх пренумераторів в часописі до вирівнання залеглостий чи там надсилання передплати, бо це булоб одним з найяркійших доказів байдужности зі сторони дяків.

Наша редакція певна, що кождий дяк зрозуміє тих кілька важних слів та в імя загального добра, доброї слави й поваги дяківського стану стане взірцевим робітником та орґанізатором на дяківській ниві та буде старатись, щоб нинішний дяківський рух ввійшов до історії чистий, як кришталь, без найменшої плями.

Присилайте передплату **з гори**, бо лише в цей спосіб дасте свойому незалежному орґанові **„Голос. Дяків"** спромогу виходити **на час** і в **повному обемі!** *Адмін. „Голосу Дяків".*

Дяки й закон про їх обезпеченнє.

Міністерство праці виговило новий проєкт закона про обовязкове обезпеченнє на випадок недуги, нездібности до праці та про обезпеченнє родин на випадок смерти обезпеченого. Після цего проєкту обезпеченю підлягають усі особи без ріжниці пола й віку, заняті на основі службових або робочих відносин. Не підлягають обезпеченню тільки державні урядники, військові в чинній службі, духовні та особи, що працюють безкорисно з релігійних спонук. Для переводження обезпечень повстануть обезпечні каси й заведення. Усі заведення обезпечень творитимуть один союз, що підлягати ме наглядові міністерства праці. Теперішні каси хорих булиб знесені а їх майно перейшлоб на власність кас суспільних обезпечень. Обезпечений в разі недуги могтиме користуватися 39 тижнів безплатною лікарською поміччю й у цему самому часі з підмоги в висоті 60 відсотків денної, законом признаної платні.

Щоб при ухвалюванню даного закона не пропущено дяків, то є, щоб не зачислено їх в почет духовників, або тих, що працюють безкорисно з релігійних спонук, котрі то катеґорії разом з державними урядовцями і т.п. не можуть підлягати цему обезпеченню, повинен кождий деканат негайно скликати збір, ухвалити на нему відповідну резолюцію та вислати її до Міністерства Праці й О. С. Варшава, Домбровського 1.

Форма й зміст резолюції повинен бути менше-більше такий:

Diecezja: . . . . . ., dnia . . . 1927
Dziekanat: . . . . . .
L. . . . .
Sprawa polepszenia bytu djaków cerkiewnych gr. kat. obrządku.

Do
Wysokiego Min. Pracy i O. S.
w Warszawie.

Zgromadzenie Djaków cerkiewnych obrz. gr. kat., wspomnianego powyżej dziekanatu dnia . . . . . 1927 w . . . . . uchwaliło i przyjęło jednogłośnie m. i. przedłożyć Wysokiemu Ministerstwu następującą

Rezolucję:

Wysokie Ministerstwo raczzy łaskawie nowym projektem do ustawy o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby, niezdolności do pracy i t. p. objąć wyraźnie także wszystkich Djaków cerkiewnych gr. kat. obrządku na terytorjum Państwa polskiego swe powinności służbowe sprawujących, albowiem ci, jako tacy nie zaliczają się do stanu duchownego i wykonują swe funkcje cerkiewne jako zawód.

(Підписи всіх присутних на зборі).

Відпис такої резолюції належить вислати також до Укр. Парляментарної Репрезентації в Варшаві та до свойого Митроп. чи Еписк. Ординаріяту з просьбою о поперте цеї справи в всойому часі на властивому місці.

На резолюцію до міністерства треба дати стемпель за 3 зл. Проче є вільне від стемплевої оплати.

З висилкою таких резолюцій належить дуже поспішитись, бо згаданий проєкт може вже в найкоротшому часі пійти до сойму під голосування.

Звіти зборів належить в свойому часі до нашої редакції в цілі евіденції й оголошення в часописі вислати.

Редакція.

Великий політичний процес в Стрию.

Дня 15 марта почався в Стрию великий політичний процес, що є закінченням крівавих демонстрацій безробітних, що були весною минулого року в домі стрийського староства.

Прокуратура потягнула до відвічальности 43 особи під закидом злочину публичного насильства, збіговиська і т. д.

У звязку з процесом поліція зарядила остре поготівля. Судового будинку береже зміцнена поліційна патруля. Розправа викликала спеціяльне зацікавленнє між місцевими робітниками.

Коло 10-ої години перед полудием зібралися перед судом товпи безробітних. Вибрана делеґація пішла до прокуратора з домаганнєм, щоби він взяв назад акт обвинувачення. Делеґацію приняв предсідник Лопушаньскі. Він заявив, що акту обвинувачення не можна взяти назад, але він обіцяв справу розглянути обєктивно і нікому не станеться кривда.

Розправа почалася о годині 9-ій рано. В склад трибуналу входять: суддя Лопушаньскі, як предсідник, судді — Байорек і Шулякевіч, як вотанти, суддя Ерденберґ, як заступник. Обвинувачує Прокуратор Чеховіч. Боронять: Д-р Вуер (Львів), Д-р. Гарасимів, Д-р. Гаусман, Д-р. Вандель (Стрий), Д-р. Гоніґвіль (Варшава).

Акт обвинувачення закидує одним, що вони були провідниками демонстрації і „нападу“ на староство: другим, що брали активну участь в „нападі“. Обжаловані стверджують, що напад на староство спровокували якісь невідомі їм люди, мабуть провокатори. До вини ніхто з обжалованих нн почувается. Між обжалованими Українці, Жиди і Поляки, майже всі стрийські.

Акт обвинувачення доручено всім обжалованим тільки в польській мові. Проти цього запротестував адв. Д-р Гарасимів, домагоючись акту і в українскій мові. Трибунал цього внеску не узглядниз.

Спершу прокуратура вела слідство проти поліції, яка стріляла в товпу і спричинила стільки жертв в людях. Але згодом слідство проти поліції застановлено, а поліцаїв покликано в цьому процесі на свідків. Це хиба достаточно характеризує напрям процесу. Процес потреває около 2 тижні.

Симеон Дорончук.

Нинішня ілюстрація представляє нам одного з найповажнійших і найбільше заслужених наших старших Борців-Ветеранів за краще завтра дяківського стану в особі Вп. Симеона Дорончука, довголітнього дяка в Журавні, а нашого сталого Співробітника й організатора дяківського стану.

Вп. Симеон Дорончук народився дня 25. серпня 1855 р. в селі Журавно й числить нині вже 72 роки життя, а 53 роки ревної дяківської служби, за що ще дня 12. лютого 1924 р. отримав архієрейську похвальну грамоту. Оженився дня 6 лютого 1877 р. в свойому селі та цілий час подружжа живе зі своєю дружиною в як найкрасшій згоді, мимо цего, що має лише чотири морґи власного ґрунту й не велике забудованнє та бореться безнастанно з нинішними злиднями, щоб бодай сяк так прожити. Дня 6 лютого 1927 р. обходив наш Вп. Ветеран зі своєю подругою 50-літний ювілей свойого супружого життя, з нагоди якого наша редакція в імени цілого загалу дяків пересилає Йому щирий привіт та бажання всего добра. Сільську школу покінчив Він таки в Журавні, розуміється ще в тих часах, коли то учили дяко-учителі, коли в шкільних лавках було чути звуки: „аз“, „буки“, „глагол“ і т. д і т. д. Дяківства вивчився у бл. п. дяко-учителя Василя Кузика в Журавні. В 1873 р. обняв Він посаду дяка таки в Журавні й дякував там аж до 4. мая 1926 р. коли то вже 5. з ряду місцевий парох о. Іван Юрків, не оглядаючись на заслуги, ані на архиєрейські похвали, ані на старі літа, ані на матеряльну нужду і т. п. безправно віддалив Його зі служби. Вп. Ветеран має 4 синів і 4 доньки й всі вони нині вже подружені. Найстаршого сина по давньому традиційному звичаю оставив в дома на господарці, а прочих дітий відвінував на бік.

На дяка не хотів вчити жадного сина, бо бачив вже давно, що це є „кавалок хліба“ невдячний.

Дня 7. серпня 1914 р. зістав під замітом русофільства інтернований в Талєргофі, де в холоді, голоді й недузі перетерпів через три роки, себто до 20. червня 1917 р. Тут набавився Він недуги ревматизму, яка нині підкопує дальше Його здоровлє.

Мимо цего всего наш Вп. Ветеран не підупадає на дусі, але своїм пером і добрим прикладом ще й других піддержує та заохочує до праці, до борби за свої подоптані права.

Його писемні праці визначаються здоровою думкою, богатим змістом, гарною формою та любовю до свойого рідного краю й народа.

Він заслужив собі своєю писемницькою працею, а зокрема своїми гарними поезіями на те, щоб нині назвати Його „дяківським поетом“.

Ми зі свойого боку бажаємо Вп. Ветеранові черствого здоровля та прожити серед нас ще богато щасливих і безжурних літ.

Проситься всіх наших П. Т. Пренумераторів, які не приєднали Передплатників „Укр. Верхов.“ щоб одержані свойого часу по два примірникі 1. ч. цего часопису звернули назад до редакції.

Зворот не треба оплачувати, лише на опасці дописати слово: „Retour“, а в середині часопису подати своє імя й назвисько.

Великі білоруські демонстрації проти Польщі.

(G. P. Nr. 5082) доносить, що недавно в Мінську відбулися великі антипольські демонстрації, інсценізовані комун. власт. в звязку з арештованнєм білоруських послів. В часі тих демонстрацій спалено польські й англійські фляґи та розбито бюст марш. Пілсудского. Крім цего зорґанізовано мітінґі у всіх військових формаціях. Рад. Білоруси. Усюди ухвалено одноголосно резолюції, домагаючіся оголошення війни „польським буржуям“. Через цілий час тих військових вічів відбувалася стрілянина у воздух.

Загальну увагу звернуло на себе надзвичайне зібраннє діячів Інституту Білоруської Культури в Мінську при участи висших вождів Білоруської територияльної армії“. На тім зібранню стверджено, що „теперішна ситуація білоруського народу під польским ярмом є не до знесення і вимагає як найенерґічнійшого вмішання ся Рад. Союза, а то — як зазначено в резолюції — „прилунення Західної Білоруси до незалежної Білоруської республики.„

Ціла аґітація прибрала явно острий характер, обчислений на заострення антипольских настроїв, головно в осередку червоної армії.

Тарас Шевченко.

(Дитячий і хлопячий вік).

Тарас Шевченко родив ся дня 9. марта 1814. р. в селі Моринцях, де його батько Григорій пристав на ґрунт до жінки Катерини. Ще Тарас у сповитку був, як батьки його перебрали ся в родинне село Шевченків, у Кирилівку. Стало ся се на приказ пана, бо Григорій був кріпаком (паншизняним мужиком) дідича Енґельгардта. Обидва ті села, і Моринці і Кирилівка лежать у звенигородському повіті, на полудне від Київа. В Кирилівці вже Григорій Шевченко зістався і тут зріс Тарас. Пробув там до 15 року свого віку.

Злиднями привитала доля Тараса ще в зарані. В кріпацькій родині тяжко за гаразди. А хоч дитина під оком люблячої мами не відчуває так недостатків, бо й не багато потреб має і ще не вміє журити ся, Тарасови власне не поталанило: ненька лишила його девятьлітним сиротою Сестра Катерина, що так любила його і голубила, віддалася на чуже село. Батько вженився вдруге і то з удовою; мачуха привела з собою діти і на Шевченкову хату, на семейне житє упала тінь. Почали ся драки і бійки між дітьми, колотнечі між старими. Прощайте добрі, милі часи, коли білявий хлопчина навганяв ся вулицями, викупав у потоці і впав у саді під першу яблунню з краю тай захріп... Кожда сварка, яка спалахнула у Шевченків, кінчила ся побоями живого, збитошного Тараса. Мусів він тікати і ховатися в печеру за селом, то в бурянах у сусіда, куди сестра Ярина приносила йому кусень хліба, а про сховок братчика не сказала нікому. Раз бито і катовано його три дні підряд за те, що пасинок мачухи Степанко украв постоялому на кватирі салдатови (жовнірови) 45 копійок і звернув підзор на Тараса. Що йно третього дня виявилося, хто виновником.

Тільки було спокою в хаті, як хлопець уступився і пішов на науку до дяка (почав вчащати ще за житя мами) або літом поїхав із батьком чумакувати. Чумаки були се купці, що в давних часах привозили головно сіль і рибу знад Чорного або Азовського моря, а вивозили з України пшеницю. Коли вже торговельні шляхи були безпечні і взялося багато міст, чумацькі валки не запускалися аж над море.

Чумакуючи з батком, Тарас не то що не зазнав домашних невгодин, але не міг до сита налюбувати ся тихими зоряними степовими ночами та на дивитися на безкраї, наче море, степи. В такій дорозі занедужав Григорій та помер. Тарасови було тоді 11 років і він лишився на опіці діда Івана.

Тепер уже виступив Тарас із вітцівської хати. Иншої ради не було. Навіть немав ніякого права до частки по татовій смерти. Батько його, вмираючи, казав, що Тарасови не придасть ся на ніщо з кріпацької мізерії, бо він шануючись, вийде на великого чоловіка, або, не дбаючи зійде на велике нінащо.

Сповнило ся перше батькове віщованнє, Тарас вийшов на такого чоловіка, яких на цілій землі було небагато. Але по терновій дорозі зайшов він до великої слави.

З волею діда пішов він далі на науку, та витерпіти там не міг довго. Сеж не була школа, така як по нинішних селах, а дяківка. Вчили читати псалтир, дяк був завжди підпитий і мав один тільки спосіб науки — бук. Тай ще кождий школяр сам приносив на себе вишневий прут, або березові різки і мусів тихо лежати, не ворухнути ся, коли дяк відчислював кії та прибалакував.

Тарас знав уже псалтир на память а читав його голосно і виразно, тому дяк Бугорський заставляв його вчити в школі і бити школярів (настановив його „консулем“) тай читати при мерцях псалтир. За таку роботу діставав Тарас книша і десятий гріш від дяківської плати за кождого мерця, а за науку мав вільне мешканє на дяківці. Але не було чим прохарчуватися і за що зодягатитя, отже Тарас задумав утікати від Бугорського та йти учитися малярства у церковних малярів, яких було багато у сусідних селах, особливож у Хлипнівці. Надіявся Тарас зарібків і чув до малярства велику охоту.

Не міг бідний сирота трапити на доброго учителя. Малярі заставляли його до важких послуг, до домашньої роботи, а про мальованнє і не кажи. Знеохочений, вернувся Тарас знов у Кирилівку і став підпастухом у громад-

Радянська Україна.

Відкритте залізниці: Мерефа — Червоноград.

Дня 19 грудня мин. р. на дільниці Мерефа — Червоноград залізничої магістралі Мерефа — Херсон розпочався рух поїздів. З відкриттєм руху на цій дільниці м. Дніпропетровськ сполучається найкоротшим шляхом з Харковом (ближче, ніж через Синельниково, на 65 кільометрів).

Зміни в Харкові.

Останні радянські ґазети принесли вістки про важні змін в Українськім Радянськім Уряді. Перш усього уступив зі становища комісара (міністра) освіти Шумський, комуніст щирий Українець. Його місце заняв М. Скрипник, якого здеґрадовано зі становища комісара юстиції (справедливости), доручаючи йому керму освітою. Зновуж комісарем юстиції і ґенеральним прокуратором України став галичанин Василь Порайко, родом з Устя над Прутом, снятинського повіту. До великої сили на Рад. Україні прийшов Володимир Затонський, б. голова тимчасового галицько-радянського уряду з р. 1920. Став він комісарем тзв. Робітничо-Селянської Інспекції, себто державним контрольором і головою контрольної комісії комуністичної партії на Україні. Говорять теж про те, що має уступити голова Ради Народніх Комісарів України (президент міністрів) В. Чубар, якого мають покликати на иншу посаду в Москву. Крім того переведено зміни іна інших менше важних становишах в українськім радянськім уряді.

До найбільшої сили на Україні прийшов тепер В. Затонський, єднаючи в своїх руках подвійну власть над цілим урядом і над цілою урядовою партією на Україні.

УКРАЇНІЗАЦІЯ НА КУБАНІ.

Українізація шкіл на Кубані цього року пішла значно вперед. Торік на Кубані було 150 україн. шкіл, а тепер є їх понад 600 з 24 тисячами учеників.

Бунт вязнів у військ. тюрмі у Львові.

У військовій тюрмі у Львові збунтувалися 24. лютого ц. р. вязні, присуджені на довголітню тюрму. Вязні забарикадувавши двері, підпалили в келії всі сінники, повибивали вікна та обкидували всіх, хто тільки підходив ближче, відломками ліжок та лавок. Команда тюрми мусіла завізвати на допомогу пожарничу сторожу й щойно після залиття келії водою, вдалось присмирити збунтованих. Причиною бунту були мабуть дуже погані відносини у військовій тюрмі. Присмирених насильно бунтівників, якими проводив арештант Біліньскі, поранених заковано та заперто покищо за кару в темниці.

Купецький Іван.

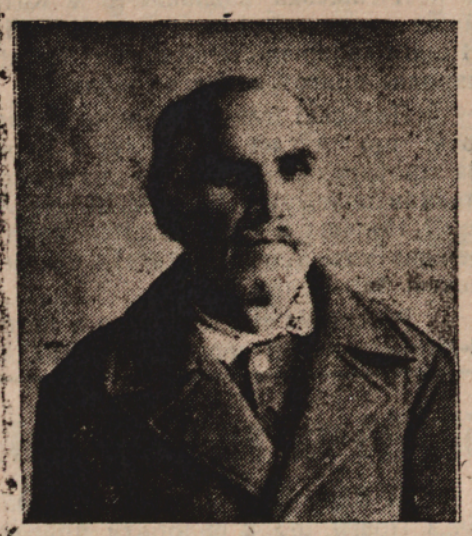

Повисша ілюстрація представляє нам одного з дяківських Ветеранів і Борців за кращу долю дяків в особі Вп. Івана Купецького, дяка т Туринці жовківського деканату.

Вп. Ветеран, не зважаючи на свій старший вік, став в перші ряди дяківських Борців і витревало з повною вірою в цілковиту побіду несе дяківський прапор вперед до красшого завтра. Він своєю активною працею на полі дяківської орґанізації може не одному молодшому дякові стати взірцевим прикладом. Немаючи біографічних дат Вп. Ветерана, подали ми тут лише загальну характеристику про Його діяльність, при чому бажаємо Йому ще дуже богато черствого здоровля та многих літ до дальшої праці.

Учітеся, брати мої!
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь
Й свого не цурайтесь;
Бо хто матір забуває
Того Бог карає
Чужі люди цураються,
В хату не пускають..
Т. Шевченко.

Европі грозить війна.

Військовий комісар Союза Радянських Республик виголосив промову на комуністичній конференції в Москві, в якій між іншими заявив ось що:

„Війна, від котрої так відпиралися її справники з 1914 р., грозить знова й стоїть уже на порозі Европи. Ми на жаль не можемо ще сказати, що пролетаріят має на стільки сили й засобів, щоби міг відвернути наступаюче лихо“. Обговорюючи справу військового вишколу в СРСР., Ворошілов запевняв, що червона армія та морська й воздушна сила СРСР є готові до боротьби.

— Де нема святої волі
Не буде там добра ніколи.
Т. Шевченко.

Наше духовенство та його преса.

Як наше духовенство розуміє вагу й значінне своєї преси нехай м. и. послужить **як добрий приклад для наших дяків** от хотяй би слідуючий **„Пресовий ланцух“**, поміщений в одному з останніх чисел **„Нової Зорі“**, а саме:

„ПРЕСОВИЙ ЛАНЦЮХ. Жертви для розширення видавництва „Нової Зорі“. о. Николай Корбутяк, парох Торговиці Пільної складає 5 зл. і кличе: Впр. о. Василя Поповича, пароха Городниці; Впр. о. Анатоля Базилевича, пароха Поточиск; Впр. о. Николая Огоновського, пароха Саджави; Впр. о. Василя Мандрусяка, пароха Синькова; Впр. о. Корнеля Бахталовського, пароха Лючі; Впр. о. Прокопа Максимовича, пароха Гнильча; Впр. о. Володимира Коропецького, пароха Долини (пч. Товмач); Впр. о. Йосифа Микитина, пароха Лісок (пч. Коршів); Впр. о. Івана Самолевича, пароха Белелуї; Впр. о. Стефана Когутяка, пароха Ромашівки.

о. Омелян Калинич в Головецьку Гор. складає 3 зл. і кличе всіх Впр. оо. Кондеканальних Жукотинського деканату.

о. Тома Бортник в Хащівні (Жукотинського дек.) складає 3 зл. за лютий (на основі ухвали).

о. Ф. Згорлякевич, декан Лютовиський і парох у Хревті складає 3 зл.“

Повисший доказ є лише одним кільцем „пресового ланцуха“, якого наше духовенство вже значну частину вплело й який безперечно буде тягнутися в безконечність.

Як бачимо духовенство дуже добре розуміє, яких фондів потрібно, щоб часопис удержати при життю, наколи воно шле в пору не лише належну передплату, але також значні й чисельні підмоги для фінинсового скріплення своєї преси.

Ми певні, що жадному священикові, завізваному до зложення певної квоти на пресовий фонд, його етичні почування не позволять відмовитись від цего та що жадна з них не поступить так, як це зробило богато наших дяків, які не то що нічого не дали на фонд своєї преси, але побирали через 2 роки часопис на кредит та спричинили цим наші й адміністрації **великі грошеві клопоти** й спонукали її до стягання залеглостий аж правною дорогою.

Подібний **„Пресовий ланцух“** зачав був справді творити в 1925 р. гурток ідейних дяків-Борців і для своєї станової **незалежної** преси, але наколи загал дяків віднісся до цего без зрозуміння й байдуже, то цей гурток як лише міг так своїми власними відповідними щирими датками піддержував й нині ще піддержує свою незалежну пресу в тій надії, що чейже загал наших дяків зрозуміє колись, що його одинокою й найважнійшою зброєю є **сильна, незалежна станова преса** й буде старатись її як слід піддержувати.

Складайте на фонд своєї преси й не дозвольте її упасти! Оподаткуйте себе на свою пресу!

Закарпатська Україна.

„Карпатська Правда“ з 26. грудня 1926 р. подає надзвичайно цікавий і цінний своїм змістом документ, що характеризує політику Чехів на Закарпатській Україні. Документ цей — це промова посла Решука Кирила з приводу буджету на 1927 р. Звідси ми довідуємося, що на кождого громадянина чеської республики припадає з показаного тільки в буджеті державного довгу 3.000 чк. Поза тим, отримання державного апарату накладе кругло 700 чк. на кождого платника.

Закарпатська Україна дістала від нового буджетового проєкту цілих 10,000.000 чк. підвисшення податків. За те на поміч приватним, кооперативним, громадсяким будівлям по ЧСР виплачено до 1927 р. 5.691,408.391 чк., а на Закарпатській Україні — майже нічого. На 1927 р. призначено на ту-ж ціль знова суму 267 міл. 280 тис. чк. Далі на Словаччині проєктується будову 16 нових залізниць, а на Закарп. Україні від самого прилучення до ЧСР ні одної вітки не вибудовано.

Один жандарм припадає на Зак Україні на 600 чол., в той час, як в ЧСР на 1000 чол. І адміністр. урядовець На Зак. Україні — на 1000 чол., а в ЧСР — на 2 600 ч.? Або ще — всього 5 проц. видатків буджету Закарпатської України припадає на освіту.

Хто має в доброму стані й може відпродати 4., 5., 13., 14 і 15. чч. „Голосу Дяків“ з 1925 р. та 1 і 2. чч. з 1926 р. нехай відворотною почтою повідомить нашу адміністрацію, яка певну скількість цих чисел відкупить. *Адміністрація „Голосу Дяків“*

ського пастуха. До того часу відносить ся його вірш: *„Мені тринайцятий минав, я пас ягнята за селом“*. Нездатний був з нього пастух, бо він, або замислився і в небо глядів, або рисував, а череда ходила самопас. Через таке мусів покинути пастирство. І служба у добросердного попа в Кирилівці не вдоволяла Тараса, якесь неясне тоді ще бажанне сьвітла, охота посвятити ся малярству, шукати чогось ясного і доброго заставили його йти знов з ріднього села.

Колиж він пустив ся ще раз на мандріку по малярях і вкінці найшов привітного чоловіка, та показався инший клопіт. Той маляр боявся тримакріпака без панського дозволу. Тарас подався в Вільшану до зарядчика Енґельгардових маєтків. Та той замість дати розписку, затримав Тараса, казав підучити троха охайности й укладу тай ураз з иншою прислугою відправив і Тараса на Литву у Вильно, де жив у ту пору дідич Енґельгардт.

На шіснайцятому році недобровільно покинув Тарас свої родимі сторони і пішов на чужину, де побув одним тягом 15 років. У тих далеких краях зробився він великим чоловіком, добув слави й хвали. Алеж не чуженица йому се дала, а рідна Україна.

Як ростина, хоч би яку засадив тягне соки і поживу з землі і з повітря, так людина носить у крови вдачу свого народа і хист своїх предків, а виховання, наука і пригоди в життю, особливо в ранних літах, складаються на характер і розвинуть або збавлять вроджений талант у чоловіка.

Шевченка міг видати тільки нарід що має такі співанки, пісні і думи, як ми. Завзята натура діда Івана, який ходив з Гайдамаками, показалася в Тараса і дала йому силу терпіти муки, а не скривити душею. Ті всі злидні, які йому постелили такий незавидний шлах у молодости, тільки загартували тіло і духа Тарасового. Студінь, дощі і вітри тай усі невгодини, які витерпів Тарас, бурлекуючи в околицях Кирилівки, зробили його залізним і витревалим, дали йому змогу перетерпіти салдатску каторгу.

Шевченко сам каже у своїх споминах, що насильства дяка зродили у нього на все життє нехіть і відразу до панования одного чоловіка над другим. Сі думки, які взяли ся ще в дітвака, кріпшали і Тарас на все лишиу ся ворогом насильства, оборонцем пов кривджених.

Та не сама тільки память кривди - злого лишила ся в дитячих споминах у Тараса. мов звізда крізь мраку просвічувала у нього згадка материнської любови і він поніс з собою тугу за маминими пестощами, за добрим словом любих сестер Катерини і Ярини. Тому він так високо цінив і так високо ставив у своїх творах образ матери в сімї.

З під рідної стріхи виніс Тарас ще й инші добрі посіви. Хоч і бідні, Шевченки з себе не були такі прості. Що найважніше, були між ними грамотні і знали вагу освіти. За стараннєм батька Тарас не пішов у світ невідущим, але письменним

Далі, була у Шевченків жива память ліпших часів. Тих, коли на Вкраїні була ще воля, хоч і треба її було завзято боронити від лихих сусідів; коли ще не було наложене на Україну московське ярмо. Дід Іван був учасником так зв. Коліївщини, гайдамацьких розрухів 1768 р., коли Запорожець Максим Залізняк і сотник двірських козаків Потоцького Ґонта стали на чолі ватаг і бороли ся проти закріпощення селян та воювали в обороні православної віри. Цілий той рух вийшов з Мотрониного монастиря не так далеко від Кирилівки і Шевченко сам каже:

...тими шляхами,
Де йшли гайдамаки, малими ногами
Ходив я та плакав.

Отже дід Іван розказував синови і сусідам про давні часи, про Коліївщину. Сі оповідання ворушили Тараса, коли він дух запер у собі і в кутку сидів та слухав. Він плакав дитинячими сльозами, спочуваючи кривді українських селян. Ті зворушення лягали в дитячу душу і лишали слід. Дідовіж оповідання доповнив ще старенький чернець у мотронинськім монастирі, куди ходив Тарас із сестрами на прощу. В сусідних від Кирилівки селах показували ще памятки і місця звязані з Гайдамаками. І по літах Тарас списав по споминам ті дідові оповідання в поемі „Гайдамаки“.

А так само, як спомини про Гайдамаків, знав Тарас з дому і пісні народні і думи тай співав їх, не розставав ся з ними весь вік вони йому ро-

Зміна президії Української Парляментарної Репрезентації.

Українська Парляментарна Репрезентація на свойому засіданні 9 березня ц. р. ухвалила недовіря дотеперішній своїй президії, яка складалася з послів С. Козицького (голова) і М. Чучмая (посол Назарук з президії виступив раніше). З огляду на цю ухвалу, президія уступила. Нову президію ще не обрано. Внесок одного з послів, щоб дотеперішня президія виконувала свої функції до обрання нової, ця остання відхилила й Українська Парляментарна Ропрезентація фактично залишилася без президії. Вибори нової президії, як чути, відбудуться 22 березня. Всі члени попередньої президії належать до партії „Сель-Роб“.

Вибори до громадських рад...

Польські ґазети доносять, що львівський воєвода дістав приказ розписати вибори до громадських рад у західних повітах львівського воєвідства, по Перемишль включно. Вибори відбудуться на підставі старої виборчої ординації з доданнєм четвертого кола для всіх тих, що не платять податків і до цього часу не мали права голосування.

Литва стягає військо на польському кордоні.

З Ковна доносять: литовський військовий тіністр видав наказ про висилку війська на польсько-литовський кордон з тої, ніби, причини, що польські війська, що концентрувались в Вільні, стягаються на кордоні Литви, а саме на території, що відділює Литву від С. Р. С. Р., — з наміром наступу на Литву.

(Курєр Пор. ч. 19).

Великі пророцтва на 1927 р.

Астрольоґи, себто ті учені, що читають будучність із звізд, предсказують, що 1927 р. буде роком великих нещасть і катастроф.

І так:

Французький астрольоґ **Анду** передбачує катастрофальні землетруси в Південній Америці, **Фортіні** заповідає, що така катастрофа, яка стрінула минулого року північну Фльориду, навістить цього року цілу Північну Америку. Німецький астрольоґ **Радецки**, який німецькому президентові Ебертові та німецькому великому фабрикантові Стінесові виворижив смерть, вичитав із звізд повіні та инші живлові катастрофи у Франції, Англії та Німеччині. Його товариш **Ґрім** передбачує великі пожежі, посуху й пошести в цілій Европі. Берлінська ясновидюча **Йордан** заповідає вибухи вульканів, як також і те, що богато островів щезне з поверхні землі, а Американець **Утіковм** твердить, що до цих островів буде належати також і остров Гельголянд та що німецькі копальні навістять експльозії.

Що до політики, то **Радецки** каже, що російські війська займуть сусідні славянські землі. **Утіковм** каже, шо над цими землями засяде російський цар. Французка **Бордеріє** обіцює своїй країні розвиток фінансового життя та поправу французько-німецького зближення. Пані **Йордан** бачить знак смерти над німецьким кайзером, знак безуспішного монархізму над Німеччиною, зміцнення німецького мілітаризму і повінь у Гамбурзі. **Бордеріє** віщує зміну в житті Пілсудского та смерть одного з найвизначнійших польських письменників.

Чи це культура?

Побиття пос. Хруцького.

Дня 2. березня на соймовій конституційній комісії **польський посол з „хшесьціянської(!) демократії“ Сосніцкі вдарив в груди посла Хруцького, ослабленого недавньою операцією сліпої кишки.** Предсідник комісії прикликав пос. Сосніцкого й пос. Хруцького до порядку.

Повисша подія мала місце після ґенеральної дискусії над зміною виборчої ординації. Пос. Хруцький мав виразитися, що правиця стремить до такої зміни виборчої ординації, щоби ані один Українець не ввійшов до сойму. **Це буде мати такий наслідок, що Українці скорше відірвуться від Польщі.** Саме ті слова так обурили християнського посла, що він вдарив пос. Хруцького. Після цього счинився великий заколот і мало що не дійшло до загальної бійки між послами.

Комунікат Укр. Посольського Клюбу.

Український Пос. Клюб зібрався зараз після цеї події на засіданнє й видав слідуючий комунікат:

„Дня 2. березня 1927., на засіданню соймової конституційної комісії, під час нарад над зміною виборчої ординації, пос. Сосніцкі вдарив в груди пос. Хруцького в часі промови. Укр. Клюб з найбільшим обуреннєм напятнووує цей варварський напад, що бере на глум усі, приняті в культурному світі, розуміння способів парляментарної боротьби. Посол Хруцький перейшов недавно операцію сліпої кишки й ще не повернув до повного здоровля. Клюб висказує свойому товаришові горяче співчуття“.

> І се трафляється між нами,
> Що між на серце наставля
> А сам цілує...
>
> *Т. Шевченко.*

Шануйте почтові марки!

Деякі старі, або рідкі почтові значки мають дуже велику вартість, а хто їх має може нераз несподівано стати великим богачем. На пр. одна вдова в місті Winchester в Америці переглядала в 1926 р. родинну кореспонденцію й там знайшла два старі листи, що походили з Олександрії. Один з листів був офранкований дуже рідким почтовим значком: Олександрійським І. видання. (Це є шестий з ряду відкритий значок з цеї великої рідкости). Вдова продала його одному збирачеві марок, міліонерові за 10.000 долярів!

Недавно, бо вже цього року продав один італійський збирач марок — значок з серії „Св. Року“ (з 1926 р.) з відворотним образом в середині (ошибка) за 3.500 зол

Треба знати, що за деякі українські марки (Зах. України 1919 р.) платять дуже високі ціни. За одну повну серію з передруком Пошта—Укр. Нар. Реп. — на „Feldpost Karl“ платять до 10.000 золотих.

Якщоб ми звернули були увагу у свій час на ці значки, скільки гроший осталоб було в наших кишенях!.. Перегляньмо старі, припорошені порохом папері, що лежать на стрихах, а може між ними знайдемо не один марочний „скарб“ і поможемо собі в теперішній нужді.

Дяк іспитований з гарним теноровим голосом пошукує зараз посади дяка. За інформаціями належить звертатися до п. **Іллі Біласа дяка, в Шоломиничах пч. Рудки.**

Воєнні хмари.

Англійська захланність в Китаю може стати причиною світової війни. В цілім імперіялістичнім світі йде міжнародне приготування до війни.

Польські газети вже не скривають, що Англія рахує тут в Европі на протирадянський бльок, до якого малиби належати: Естонія, Лотва, Литва, Польша й Румунія. Руками тих держав хоче Англія витягати для себе печені бараболі з огню.

Радянська Воєнна Рада з нагоди 9-літньої річниці червоної армії видала до червоної армії денний приказ, в якім, між инщим говориться так: „В дні девятої річниці червона армія повинна памятати, що зближається небезпека війни. Вороги можуть напасти на нас кождої хвилі. В відповіднім моменті червона армія, піддержана масами працюючого люду Союза й маючи симпатії всього міжнароднього пролетаріяту — задасть смертельний удар кождому ворогови, який відважившсяб витягнути свою руку в сторону Радянського Союза!“

50.000-на армія україн. козаків їде до Канади.

До Вінніпеґу приїхав Йосиф Окуліч з Праги, щоби поробити приготування для переселення 50 000 козаків, що перебувають тепер на еміґрації в Европі, Козаки, бувші жовніри російської армії, хочуть поселитися в західній Канаді, де уряд має дати їм землю під управу.

Оголошеннє частинної амнестії.

Останній польський „Дзєннік Устав“ оголошує декрет президента держави про передреченцеве звільненнє осіб, присуджених на тюремну кару, а саме:

Присуджені на тюремну кару будуть звільнені перед реченцем о скільки відсиділи $^2/_3$ кари, а що найменш 6 місяців кари та весь той час поводилися бездоганно. Присуджені на кару досмертної тюрми будуть звільнені, коли відбули що найменше 15 літ тюрми. Це відноситься також до тих осіб, яких присуд смерти замінено на досмертну тюрму.

Передреченцеве звільненнє заряджує та відкликує міністр справедливости. Рішення міністра є невідкличні.

> Схаменітся недолюдки,
> Діти юродиві!
> Подивіться на рай тихий,
> На свою Вкраїну,
> Полюбіте щирим серцем,
> Велику руїну!
> Розкуйтеся, братайтеся!
>
> *Т. Шевченко.*

Складайте добровільні датки на фонд своєї **незалежної** преси, щоб она могла як слід розвинути свою діяльність!

Страшний землетрус в Японі.

2 тисячі вбитих, 50 тисяч осіб без даху.

Останні вісти, які надходять з Японії вказують на це, що новий землетрус, який навістив Японію, перевищає і що до сили і що до розмірів спустошення не менш грізного землетрусу з 1925 р.

Урядове звідомленнє подає, що до тепер начислено 2 тисячі вбитих а з причини повного розвалу домів, біля 50 тисяч осіб остало без даху над головою.

Уряд вислав у місця, навіщені землетрусом кілька полків війська та численні санітарні відділи. В деяких місцевостях ізза сильного потрясення вибух вогонь, який поробив ще більше спустошення. Много сіл, які знищив попередній землетрус в 1925 р., а які вже відбудовано, найшлися в нових румовищах.

Напад Литовців на польську територію.

Дня 8 ц. м. сильний відділ литовської прикордонної сторожі перейшов кордони та напав на польську сторожу. Між обома сторонами вивязалась сильна збройна перепалка. Урядовий комунікат говорить, що матеріяльні шкоди, спричинені цим нападом, великі. Про страти в людях комунікат не згадує.

Цигани людоїди в Европі.

Недавно чехословацькі власти приарештували коло Кошиць 26 циганів, в тому 12 мущин а 14 женщин. Они походять з молдавської місцевости Шепсі, в комітаті Абдул-Торна й тепер поповнили девять вбивств. Переведене слідство виявило страшні річі, а саме, що цигани всі свої вбиті жертви зварили і зїли. Їхні зізнання роблять страшне враженнє. Циган Йосиф Гудель, молодий мущина, оповідав з подробицями про вбивство поповнене коло Яшов, де разом з своїм товаришем Рибарем напали й вбили одну паню. Її тіло перерубали сокирою на дві частини й одну частину зараз зварили і зїли з бараболевою зупою, а другу занесли до табору й зїли на сніданнє. Гудель зїв груди. На питаннє прокуратора, як йому смакували, сказав, що були за солодкі. Другий переслуханий циган Рибар зізнає, що Філько — гершт банди — намовляв всіх циганів до вбивання людий, щоби мали, що їсти. Всі 12 циганів з банди брали рівну участь у вбивствах. — Черговий циган, Горнат. оповідає цілий перебіг вбивства одного мущини, якого тіло кинули до рова й присипали землею. На другий день прийшли на місце, відкопали тіло, відразу зварили і зїли з хлібом. З черги ввели гершта банди, Александра Філько. То циган з чорним як крук волоссєм і світячими очима. В час зізнань усміхається. Зізнає в кайданах По його думці справа не варта ні одного слова. Цигани вбили о скільки він знає чотири жінки і одного мужчину. Мясо їх було дуже добре. Філько зовсім не жалує своїх вчинків. Наймолодший циган розказує тільки, що мясо людське було мягке і дуже добре. Мясо жінок більше йому смакувало як мясо мущин. Мясо варили дві циганки. Кости викидали. Малим циганятам давали їсти мозок, щоби були мудрійші. Дуже страшні подробиці відносяться до вбивства хлопця Еперіса. Серед циганів був забобон, що мясо рудої дитини принесе їм щастє. Вбитий Еперіс був саме таким рудоволосим хлопцем. Тому цигане зїли його з великим апетитом. 13-літній учень Ондерш стався жертвою другого забобону. Цигани вірили, що велике поводженнє в житті матиме той, хто зїсть сире, стікаюче кровю серце хлопця. Провідник банди Філько признався, що серце вбитого учня зїв він, а другі члени банди пили тільки кров. Як досі стверджено, то банда Філька займалася вбивствами і людоїдством від жовтня 1923 р. Дві циганки, що були заняті як куховарки при печенні людського тіла, арештовані.

зкрили красу поезії, на них він учив ся віршувати.

Але найбільша Тарасова учителька була природа. Від неї Тарас не відчужився. Цілих 15 років жив на її лоні і так до неї звик, що вже ніколи не перестав любуватися нею, шукати у неї краси і розради. А якаж гарна природа в звенигородськім повіті, найкращім із всіх у київській ґубернії! Лани, гаї і байраки міняють ся з собою, де-не-де замикають овид горбки, а межує з ними степ. Не диво, що така живописна країна видала багато малярів. Вона і на малого Тараса зробила перший нестертий слід. І ті враження лягали в Тарасову душу а по літах озвали ся.

З таким богатим скарбом їхав Тарас у далекий край. Той скарб то було поетичне дарованнє, яке не давало Тарасови взятися ні до хліборобської ні до ремісницької роботи. Воно заставляло Тараса перти ся до малярства. І тільки з часом, коли він набрав ся потрібної науки, воно показалося в цілій силі. Повним сяєвом заяснів тоді Шевченків талант. *А. Л.*

Польща.

Повінь страйків. Як минулої весни, так і цього року розгорілися в Польщі страйки. В Лодзі страйкує 130.000 робітників, в Бельску 10.000. Робітники домагаються підвисшення платні, на що не годяться фабриканти. Уряд посередничить, але поки що безуспішно. По останнім відомостям страйк в Лодзі зліквідовано.

Маршалок Пілсудскі їде до Анґлії. Литовська преса подає, що марш. Пілсудскі вибирається в короткому часі до Анґлії. Ця його подорож має мати цілком політичний характер, а саме п зискати згоду Анґлії на прилучення Литви до Польщі.

Демонстрація проти польських гостий в Парижі. Недавно мали польські парляментаристи немилу пригоду в Тулюзі у Франції, бо проти них устроєно там бурливу демонстрацію. Таке „миле“ привитання непрошених гостий мало не випадковий характер, але відповідає загальній опінії французького загалу, вказує подібне приняття їх в самому Парижі. І так з нагоди повороту польських парляментаристів до Парижа т. зв. Французька Амнестійна Ліґа скликала протестуюче віче проти увязнених в Польщі 6 тисяч політичних вазнів. На мурах міста розліплено великі афіші, заповідаючі це віче, якого предсідником має бути сам президент французької палати послів — Буасон. На промовців на цьому вічу зголосилось богато чільних Французів.

Можна собі представити це велике розчарування та заразом лють цих польських гостий, яких ще до недавна все французьке громадянство витало все з такими парадами, а нині розчарувавшись на своїх найблизших союзниках — витає демонстраціями та протестуючими вічами.

Зі світа

Анґлія. Рада міністрів постановила поки-що з Рад. Союзом дипльоматичних зносин і торговельної умови не зривати, а надто продовжувати висилку своїх військ до Китаю. Робітнича Рада професійних спілок Льондону виступила з острим протестом проти збройної акції свойого уряду та ухвалила резолюцію, в якій закликається працюючі маси до затримування пароплавів з військом та з амуніцією, призначеною до Китаю. Для виразу свойого співчуття працюючим масам Кантонської Республики постановлено Радою професійних спілок надіслати до них свойого представника.

Франція. Після одержання відомости про значний успіх Кантонців відбулось спеціяльне засідання французької Ради Міністрів, на якому обговорювалася справа поширення комуністичної аґітації та її впливів в Китаю. Постановлено міністрами зміцнити свою чуйність в Індо-Китаю.

Румунія. Румунський уряд в відплату Рад Союзові за його домагання, повернути до України заграбовану Бесарабію, вирішив накивати большевикам... пальцями в чоботі! Проти Рядянського посла в Парижі Раковського розпочала судова влада в Ясах процес за зорґанізування ним в 1918 р. замаху проти короля та взагалі за участь його в румунських проти-державних орґанізаціях.

Сербія. Повідомляють з Софії, що відбулась там таємна нарада македонських революціонерів. На нараді, мала запасти ухвала про викликання на весну в полудневій Сербії серед македонців повстання.

Китай. Через три дні велась страшна, крівава різня поміж військами буржуазного наймита ґенерала Сун-Чуан-Фанга, а червоним військом революційного Кантону. З обох боків було понад 600.000 жовнірів. Що дня гинули тисячі людий. Весь світ з надзвичайним напруженнєм вичікував наслідків з цього велитенського бою, хвилевий успіх переходив з рук до рук, нарешті революційні війська одержали небувалу побіду: забрали багато амуніції й полонених. Частина військ Сун-Чуан-Фанга перейшла до революціонерів, решта в панічному ляку відходить на Шанхай. Місто Ханьков зайнято контонським військом.

На заклик робітничих орґанізацій, розпочався в Шанхаю ґенеральний штрайк, що обняв 110.000 працюючих. Комітет штрайкуючих видав маніфест, вимагаючи, щоб зненавиджений Сун-Чуан-Фанґ і анґлійське військо опустили місто.

Останні відомости подають, що кантонські війська здобули Шанґай.

Америка. В справі нафтових акцій поміж Мексиком а Зєдиненими Держав. Півн. Америки до порозуміння не дійшло. Американські капіталісти загрожують господарською війною, вимагаючи від Мексика повернення вкладів і лякають одночасно, що на будуче не будуть уділювати Мексиканцям жадного кредиту.

В звязку з тим, що Зедин. Держ. не договорилися з республикою Нікараґуа, постановив сенат надіслати до портів останньої 14.000 війська.

Всячина.

Збіжевий поїзд їздить по Франції. По Франції їздить тепер т. зв. „збіжевий поїзд“, це поїзд для поширення науки про хліборобство. Поїзд складається крім паровоза ще з шість величавих замкнених возів. Кождий віз довгий на 12 метрів і получений один з одним „міхами“, так, що можна переходити з воза до воза. У двох передніх возах є прилади, що ділять зерно по величині, в трьох дальших колося збіжа та добірне насіннє збіж, у шестому восі штучні погної з картинами, які показують який урожай дають поля по цих погноях. До цего воза дочіплений віз, що в ньому їдуть інструктори, що вчать господарства.

Страшний випадок. Дуже поширена між нашими селянами звичка лякати дітий, чи грозити їм відрізаннєм полових частий. До чого може довести така погроза, хай посвідчить такий випадок, що стався в одному селі сарненського повіту. Пішла мати до сусідки, лишивши дома дитину—хлопчика в колисці і другого 4-літнього хлопця. Забарилася. Дитина збудилася і стала плакати. Хлопець втихомирював і колисав, але не помагало. А дальше за прикладом старших певно він погрозив дитині. А коли й це не помагало, він виконав свою погрозу. Коли мати вернулася, застала в колисці тільки окрівавлене тіло неживого вже хлоцчика.

Дохід з розпивання людий. Польський державний буджет обраховує дохід з спіритусового монополю на 575 міліонів і триста тисяч золотих. По відчисленні видатів має остати чистий дохід в сумі 334 міліони зол. Не малу частину складають на цей дохід також ті наші села, що дозволюють на ведення в громаді коршми. Чи не красше булоб, як би свідомійші люди старалися о переведення в громаді голосування над тим, щоби скасувати коршму? Горівка прецінь нищить нас не лише матеріяльно й морально, але також і фізично!

903 роки тюрми. Судова розправа проти 151 членів комуністичної партії у Володимирі Волинськім скінчилась дня 10. січня ц. р. засудом 9 обвинувачених на безреченцеву вязницю, 4 на 15, літ — 6 на 12 літ — 39 на 10 а 60 на 4 роки. 19 обвинувачених увільнено. Разом дістали всі засуджені 903 роки тюрми.

Смерть за чужолоство. В селі Ферлеївка золочівського повіту сталася страшна подія. Селянин Климентій Саламаха убив Жида, який залицявся до його жінки від довшого часу. Одного дня Саламаха вернувши домів, зловив Жида в свойому домі на горячому вчинку. Багато не думаючи вдайрв Жида люшнею так сильно, що Жид на місці закінчив життє. Після цього Саламаха сам зголосився на поліції. Саламаху арештовано.

Доля винахідника шпильок. Нинішні шпильки, які є дуже пожиточним щоденним артикулом в господарському життю, винайшов в 1410 році, це є перед 517 роками французький ремісник в Tours, якого потому повішено через те, що немав звідки заплатити довги, затягнені на виріб шпильок.

Турецький звичай. Магомеданське духовенство та старшина міста Прізрену (в турецькій частині Югославії) зішлися недавно на нараду в справі доріжні жінок. Річ в тому, що там є звичай, що жених купує собі жінку від її батьків. За гарну дівчину батьки жадають від жениха 30 тисяч динарів, то є около три тисячі зол. А що тепер за гроші тісно, бувають часті випадки, що хлопці викрадають дівчат. Через це виходятьтяжкі непорозуміння, бо буває, що викрадають вже заручених дівчат, котрих батьки взяли вже від женихів завдаток. А що там панує перестарілий звичай пімсти крови, приходить часто до крівавих розправ. На згаданій нараді вирішено назначити низьку ціну для батьків дівчини та що назначеної квоти не можна переступити.

Звідки пішла нава „реставрація“? В половині XVIII. в. один Француз іменем Boulager відкрив собі в Парижі при вул. Bulies льокаль, в якому можна було дістати дещо зїсти й випити.

Щоб стягнути собі як найбільше гостий, власник цего льокалю прибив на нему вивіску (шильд) з таким латинським написом:

„Venite omnes, qui stemacho laboratis et ego restaurabo vos“, що значить:, Прийдіт всі, яких жолудок домагається праці, а я вас накормлю“.

Слово: restaurare (накормити) так подобалось всім, що його й до нині вживають на означеннє гостинниці.

Доньки вбили батька. В селі Дмитрові, пов. Радехів убито дня 20. жовтня ц. р. господаря Павла Кононовича. Слідство викрило, що вбили його власні доньки при помочи парубка Гриця Прихітька, якого Кононович не хотів мати за затя. Всіх виновників арештовано.

Чужинці на Україні. Спис населення на Радянській Україні виказав, шо живе там 19 і пів процент неукраїнського населення. Найчисленнійша національна меншість є московська, далі йде жидівська, грецька, чеська, вірменська та румунська.

„Руський“, чи „український“? Міністерство внутрішних справ приказало львівському воєвідству, щоб не робило труднощів в леґалізуванню статутів товариств, що називають себе „українськими“. Наказане законом слово „руський“ обовязує тільки уряди й урядову мову, але не може бути накинене приватним чи суспільним установам.

Церква з соломи. Американець, інжинір Евербен придумав спосіб, що ним робить з соломи дуже добрий матеріял на будинки. Він солому якось так душить, стискає й дуже припікає, що з неї робиться тверда маса. Її рубає на ковбки й лати та будує доми. Недавно поставив у Тексасі церкву 80 метрів довгу, 60 широку й 20 високу з самої соломи! Вже й відправляють у тім Божім Домі з соломи...

Зріст Харкова. Населеннє Харкова, що став осідком уряду Радянської України, незвичайно скоро зростає. Перед світовою війною мав Харків около 240.000 мешканців, тепер його населеннє перевисшає число 400 тисяч душ.

Кара за насильство. Революційний Трибунал в Ленінґраді засудив на смерть сімох мущин, що допустилися полового насильства на одній студентці. Крім того 19 обвинувачених в тій справі засуджено на кару вязниці.

Чи є життє на сонці? Один учений заявив, що не виключена можливість істнування живих організмів на горячій поверхні сонця та деяких звізд, що ще не остигли.

Але тамошні єства не подібні до наших і не можуть мати нічого спільного з нашою уявою про життє. Вони можуть мати вигляд тільки газових формацій-творів.

Новинки.

Важний винахід. У Парижі, головнім місті Франції, придумали для летунів одіж із огнетревалої матерії. Цей винахід є дуже потрібний для керманичів літаків, бо як часом спалахне бензина, то вони в огні не випустять керму машини з рук і врятуються від смерти.

І люди дістануть крила. Кажуть, що австрійський винахідник М. Луч винайшов такий апарат, що люде зможуть літати при помочі штучних крил так як птиці. Машина складається тільки з двох крил і легкого мотору, що порушає ними. Перший модель важив 80 фунтів і підніс винахідника на кілька метрів в гору та дав йому спромогу летіти твидко в довільнім напрямку. Винахідник каже, що його винахід потребує ще деяких уліпшень, та що опісля зачнеться масовий виріб тих крил і вони не будуть коштувати більше як 300 долярів. Як бачимо, не всі будуть могли високо літати, щоб низько сідати, бо 300 долярів трошки завелика квота.

Електрична риба. Професор американського університету описує одну морську рибу, що може пускати з себе пятьдесять вольт електрики. Професор назвав цю рибу астроскопом, тобто звіздоглядом, бо її очі находяться на верху голови. Її находять здовж атлянтійського побережжа на піску морського дна, а часто під піском. Вона послугується електрикою, щоби відганяти від себе иншу рибу. Електрична сила виходить з її очей, а витворюється в двох клубках сірої прозорої маси, що находиться глибоко під черепом риби.

Чудесне зілле. Французький вчений Руіє відкрив в деяких ростинах з полудня такий сок, який творить чуда. Чоловік, який напється цього соку, стає ясновидючим, може бачити та чути те, що діється далеко від нього. Звичайним зором і в звичайнім „непідпитім“ стані цього ніяк бачити ані чути неможливо. Також инші вчені зацікавилися тим відкриттєм і потвердили думку першого вченого. Але не вміють они ще як слід вияснити цього дивного явища, яке завертає нас у світ казок і каже, що все в них була правда. І про бабусю Яґу, яка казала шукати чару-зілля за семома горами й семома ріками та за великою водою та як цього зілля напється, той все побачить. Д-р Ості каже, що випитий сок цего зілля подразнює так людський мозок, що чоловік спосібний бачити те, чого „розумом“ не добачить. Така то наука доходить врешті і до наслідників, якої тайну так скрито заховують факіри та ріжні чародії.

Нова суша. В околиці Гавайських островів постійно підноситься дно моря, що дається завважити по кождому відпливі. Поміж деякими з островів дно піднеслося до тої висоти, що виривае вже над поверхню моря та в цей спосіб творить природні мости, які з часом, після погляду американського вченого ґеоґрафа утворять одностайну сушу завбільшки Японії. Цей простір можна буде заселити кількома міліонами людий та в цей спосіб заспокоїти загальний голо землі. Ці явища пояснюють вчені підморськими землетрусами та вибухами вульканів. На оправдання такого твердження наводить капітан французького корабля Моаре подію, яка трафилася йому в часі подорожі, яких 100 морських миль на полудневий захід від Рокфорту в Біскайському заливі. В невеликій віддалі перед його кораблем на спокійному плесі моря піднеслася нараз величезних розмірів та висоти филя та не засягаючи корабля перекотилася на північ. Помимо спокою в природі — море сильно збурилося. Командант корабля догадався, що причиною цього незвичайного явища є правдоподібно підморський землетрус і тому велів змірити глибину моря. Його здогад оказався правдивим, бо дно моря з глибини 4.100 м. піднеслося в наслідок підморських забурень до висоти 36 м. під поверхнею води.

Шануймо память заслужених людий!

Дня 11. цвітня 1927 р. минає 24 літа від смерти одного з найкрасших і найбільше заслужених борців за красшу долю, за повагу й пошану дяківського стану бл. п. **Гната Полотнюка,** був. катедрального дяка в Станиславові.

Щоб бодай в части пошанувати памятьцего невтомимого Працювника й Ветерана на всіх ділянках дяківського життя, має кождий гр. кат. дяк постаратись о те, щоб дня 11. цвітня ц. с. відправилось в його парохії помиральне Богослуженне на цю інтенцію.

Від цего невеликого обовязку не повинен жаден дяк відтягнутись, бо безсумніву кождий священик відправить таке Богослуженне на просьбу свойого дяка без користно й жадин дяк не буде наражений на якісь там фінансові видатки.

Про відправлення цих Богослужень має кождий дяк нашу редакцію повідомити.

Чи це можливе?

(Галицький дяк на „Чорній Лісті" в американському часописі).

В одному з останніх чисел американського часопису „НОВЕ ЖИТТЯ" є поміщена така допись:

„ГАРНИЙ ДЯК.

Пишуть нам: У селі Гологірки, золочівського повіту місцеві селяни збирали на Різдво по хатах коляду на „Рідну Школу". Місцевий дяк Андрій Зубар забігав попереду співаків і намовляв селян, (напр. господаря Теодора Баса) щоби не давали на цю ціль, бо „Рідна Школа" виховує лише драбів. Нехай-же люди знають, чию хвалу виспівує і кому хоче кадити гологірський дяк...

І в нас в Америці були дяки, які бунтували співаків не співати по концертах в честь Івана Франка".

Примітка Редакції: Тому, щоб така тяжка пляма не тяжила на дяківському станові, наше редакція в імени доброї слави дяківського стану взиває п. Андрія Зубара, дяка в Гологорах, щоб негайно цю справу прилюдно через часопис вияснив та подав достовірних свідків на свою евентуальну невинність.

Еміґраційна рубр. дяків.

В. Бризіцький Лука, дяк в Руді Сілецькій і **Вп. Третяк Микола,** дяк в Обертині під примусом незавидної долі опускають незадовго Галицьких Борців-Дяків, вибираючись ради куска хліба аж за океани в Канаду.

З цеї нагоди наша редакція в імени цілого загалу дяків дякує Вп. Бризіцькому Луці та Третякові Миколі за їх дотеперішню працю на галицькому ґрунті та бажає їм найщасливійшої подорож з повною надією, що Вони і Канаді посвятять свої сили й знанне на організаційну працю серед наших дяків, приєднуючи в першу чергу, як найбільше пренумераторів нашому органові.

Редакція і Адм. „ГОЛОСУ ДЯКІВ".

Старець, який памятає ще Шевченка.

З Каминця-Подільського доносять: Тут живе діду[illegible]ксим Данилович Васьковський, с[illegible] Шевченка, в якого він хлопчи[illegible] 10-х років служив.

Васьковський добре памятає Шевченка, який до нього ставився дуже гарно. У Шевченка Васьковський служив до його відїзду до Петербурга.

У Васьковського збереглося декілька рукописів Шевченка, але їх за часів гетьмана відібрав у нього проф. Огієнко, що згодом еміґрував за кордон. (Прол. Правда).

Приклад достойний наслідування.

(Цілор. передп. зложили з гори:)

Вп. Бубняк Василь, дяк в Роздолі. **Вп. Вислоцький Яків,** дяк в Гладишові. **Вп. Потоцький Іван,** дяк в Брунарах Виж. **Вп. Лучка Іван,** дяк в Уторопах. **Вп. Дуркот Іван,** дяк Ізбах. **Вп. Слуцький Павло,** дяк в Кропивнику Стар. **Вп. Юркевич Іван,** дяк в Торговиці Піль. **Вп. Возьний Микола,** дяк в Чортівци. **Вп. Марак Павло,** дяк в Копичинцях. **Вп. Бодруґ Микола,** дяк в Березові Виж. **Вп. Романчич Василь,** дяк в Березові Сер. **Вп. Терлецький Віктор,** дяк в Велесневі. **Вп. Пруц Микола,** дяк в Завадці. **Вп. Радик Дмитро,** дяк в Лодині. **Вп. Стрик Іван,** дяк в Ласківцях. **Вп. Калитчук Ілля,** дяк і ух. в Снятині.

(Дальше буде!)

До милосердних серць.

З нагоди зближаючихся Великодних Свят наша редакція просить всіх П. Т. Дяків, щоб і цего року не забули на старенького **окалічілого** був. кат. **дяка** в Станиславові, та своїми дрібними, але щирими жертвами обтерли йому може не одну гірку сльозу на старі літа. — Евентуальні жертви проситься слати впрост на руки Вп. Йосифа Гуменюка, був. кат. дяка Станиславів вул. Zosina Wola ч. 56.

Зміна посади.

Вп. Хомутник Михайло, дотеп. дяк і ух. в Яблінці нижній, турч. деканату перенісся до Долини й обняв там посаду дяка й управ. хору. Це належить в шемат. відповідно занотувати.

Наша редакція бажає Вп. Михайлові Хомутникові на новій посаді богато сили й здоровля до дальшої праці над будовою красшого завтра для дяківського стану.

Останні вісти.

Наглий суд у Львові. Перед військовим судом відбулась нагла розправа проти Беньковского та Лерха, обвинувачених о викликанне бунту у військовій вязниці. Першого з них засудив суд на кару смерти через розстріл, другого передано під розгляд звичайного суду.

Оборонець Беньковского звернувся до трибуналу з проханнєм, щоби Беньковского представити до помилування президента. В телефонічній дорозі звернено ся до президента, який уласкавив засудженого на смерть з заміною на 15-літню тюрму.

ПОЧТОВА СКРИНКА.

Вп. Рекрут Константин, дяк в Товстенькім. Рахунок годиться. На цей рік остало ще 5·30 зл.

Вп. Водруґ Микола, дяк в Березові Вижн. 4 зл. отримали й на часоп. на цей рік зарах. До кінця ц. р. вже все заплачене. Остало ще до Вашої диспозиції 85 сот.

Вп. Романчич Василь, дяк в Березові Серед. 4 зл. отримали й на часопис на цей рік зарах. До кінця ц. р. все поплачене. Остало ще до Вашої диспозиції 5 сот.

Вп. Лотушка Володимир, дяк в Радошицях. 3 зл. отримали. До кінця ц. р. приходить нам ще 1·90 зол.

Вп. Терлецький Віктор, дяк в Велесневі. 7·40 зл. отримали й по Вашому бажанню зарах. За 1927 р. все поплачене. До Вашої диспозиції остало 2·10 зл. На фонд преси не зарахували ми нічого, бо не знаємо кілько.

Вп. Дикий-Диченко Григорій, дяк і ух. в Синевіцьку Виж. 5 прим. „Дяки й церковний спів"... отримали й точно перестудіовали. Праця на загал дуже гарна й хесенна для наших дяків. Це є один з більших доказів живучости й відродження дяківського стану. Рецензія цеї Вашої праці буде подана в одному зі слідуючих чисел „Голосу Дяків". Бажаємо Вам богато сили й охоти до дальшої праці для відродження дяківського стану.

Вп. Галько Григорій, дяк в Рибні. „Чародія" II. вислано дня 28. II. 1927.

Вп. Мусій Павло, дяк в Варяжи. 3·50 зл. отримали, з чого 1·95 зл. зарах. за 1926 р, а 1·55 зл. на цей рік. Щоб часопис був до кінця ц. р. заплачений, то приходить нам ще 6·45 зл.

Вп. Хомутник Михайло, дяк в Долині. 8·50 зл. отримали. „Чародій" I. і II. ч вислали. Часопис до кінця ц. р. заплачений. До Вашої диспозиції остало ще 1·25 зл.

Вп. Галько Григорій, дяк в Рибні. „Чародія" II. ч. вислано Вам дня 28/II.. 1927 р. На 1927 р. остало 1·30 зл.

Вп. Гайдамаха Максим, дяк в Красному. Що до ціни вовни є ошибка. Подана ціна є за 100 кґ. в амер. долярах.

Вп. Кравець Григорій, дяк в Лобізві. Щоб часопис був до кінця цего року заплачений, треба прислати нам ще 5·50 зл. В справі календара є відповідь в 3 ч. „Голосу Дяків".

Вп. Фіцич Стефан, дяк в Березові Нижн. 12 зл. отримали й по Вашому бажанню зарах. За 1926 р. приходить нам від Вас ще 3·15 зл. На цей рік маєте зарахованих 6 зл., отже бракує ще 2 зл. до кінця цего року.

Вп. Грицак Дмитро, дяк в Корневі. Перечисленнє перевели. На цей рік остало лише 80 сот., а не 6 зл. як Ви думали. Просимо провірити свої рахунки й нас повідомити!

Вп. Дідур Роман, дяк в Остапівцях. 4 зл. отримали. За 1926 р. приходить нам ще 96 сот. Часопис висилали Вам цілий час правильно. Неодержані числа мусіли в селі пропасти. Реклямуйте, а ми Вам їх вишлемо!

Вп. Піц Йосиф, дяк в Борятині. Щоб часопис був заплачений до кінця цего року бракує ще 4·30 зл.

Вп. Терех Михайло, дяк в Сільци. 3 зл. отримали. Щоб часопис був заплачений до кінця цего року бракує ще 3 зл.

Вп. Дуркот Іван, дяк в Ізбах. 8 зол. отримали й на цей рік зарах. До кінця цего року все поплачене. До Вашої диспозиції маєте в нас 2·50 зл.

Вп. Хомутник Михайло, дяк і ух. в Долині. За попередні роки все в найбільшому порядку поплачене. На новій посаді бажаємо Вам як найкрасшого поводження.

Вп. Мровек Войтіх, дяк і дґ. в Ванівці. Після перечислень остало на 1927 р. 2·55 зл. Вірші дуже гарні й будуть за чергою поміщені в найблизших числах.

Вп. Сервила Михайло, дяк в Накваші. Залеглість в порядку вирівнана.

Вп. Кішка Михайло, дяк в Лісковатому. 5 зл. з 23. IV. 1926 р. і 2 зл. з 1927 р. отримали й по Вашому бажанню зарах.

Вп. Юркевич Іван, дяк Торговиці П. За цей рік все заплачене. До Вашої диспозиції остало ще 60 сот.

Вп. Марак Павло, дяк в Копичинцях, 2 зл. отримали. До кінця 1927 р. все поплачене. До Вашої диспозиції остало ще 85 сот.

Вп. Заліщук Константин, дяк, дґ. і ух. в Чорнокінцях В. грошеву справу полагодили по Вашому бажанню. Згаданий матеріял приймемо з подякою. До кінця року буде належатись нам ще 6 зл. Ваша справа буде поміщена в цілости в слідуючому числі.

Вп. Стрик Іван, дяк в Ласківцях. 15 зл. отримали й по Вашому бажанню зарах. Задаток на календ. і даток на делеґ. зарах. на часоп. До кінця ц. р. вже поплачене. До Вашої диспозиції остало ще 55 сот.

Вп. Хлібович Теофіль, дяк в Добрій. 4зл. отримали. До кінця року бракує ще 2·45зл

Інформації в справі виїзду на сезонові рільні роботи до Німеччини.

В б. р. може виїхати з Польщі на сезонові рільні роботи до Німеччини найбільше 45.000 робітників.

З українських повітів можуть виїхати лише робітники з повітів: Рава Руська й Ярослав. З пов. Рава Руська може виїхати в марті 200 осіб, а в квітні 50 — а з пов. Ярослав — в марті 50 осіб, в квітні 25.

У мови заключує делеґат Arbeiterzentralle п. Ліндель в Перемишлі, зглядно у Львові.

Зголошуючихся на виїзд, записують війти та повідомляють Експозитуру Еміґраційного Уряду у Львові (відносно робітників з пов. Рава) — зглядно в Перемишлі (робітників з пов. Ярослав).

Перед виїздом мають бути робітники оглянені через делеґата Централі.

Кошти подорожі до границі (Канджін) оплачують сами робітники — при чім мають право користати з знижки.

Винагорода робітника, виїзджаючого до Німеччини, така сама, як винагорода тамошнього робітника в даній місцевости. При акордових роботах, одержують робітники 30 проц. більше, чим денна заплата.

Для прокормлення дістають тижнево на особу отці харчі: 25 ф. картоплі, 7 літрів збираного молока, 2 ф. круп, 1 ф. муки житньої, або 3/4 ф. муки пшеничної, 1/2 ф. товщу, 1/2 ф. соли — і що дня 1. ф. хліба.

Жінка, котра варить страву, числиться, як сповняюча обовязки робітника. Натуралія, які одержує робітник на прохарчування — можуть бути замінені на стравне в грошах, за згодою працьодовця.

В місяці грудні обовязані до повороту.

З Т-ва Опіки над укр. еміґрант.

Вже вийшла з друку

й продасться інтересна брошурка для дяків під назвою

„Дяки й церковний спів колись, а тепер".

Набути можна у автора

Вп. Григ. Дикий-Диченка,

дяка й управителя хору

в СИНЕВІЦЬКУ ВИЖНІМ, пч. в місці

— по 1 золотому за примірник. —

Важне для діріґентів!

В літоґрафічнім накладі появилася дуже богата партитура церковних пісень (Пісні духовні: причастники і инші концерта) на мішаний хор, уложені з творів ріжних композиторів, як: Бортнянського, Седляка, Ломакіна, Григорєва, Орлова, Архангельського, Лірина і инших.

Напіви прегарні концертові. Партитура незвичайно прозрачна, кождий голос з окрема, навіть нефаховий діріґент може з неї користати.

Ціна партитури 6·60 зол., з голосами 8·30 зол. — Рівночасно в літоґрафічнім накладі партитура цілого вінчання на мішаний хор композиторів: Бортнянського, Григорєва і Богданова. Ціна партитури 3 зол., з голосами 4·50 зол. а крім цего 60 сот. на кошта висилки.

Замовлення до 30 цвітня ц. р. прошу слати: Szymon Melnyk, Kraków, Dok. V. Szef. Duszpast.

Видавництво „Запорожець"

КОЛОМИЯ, вул. МІЦКЕВІЧА ч. 51. поручає такі новини:

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФЛІРТ (ЗАБАВА) . . . . . 1 зол.
Є це найцікавійша товариська забава. Хочете до когось зблизитися, з ним заприятелитися, з вдоволенням провести час, чи щиро сміятися і веселитися, то мусите засісти до цеї забави. Ужито в нім богато українських приповідок, зворотів з улюблених пісень і переплетено любовною розмовою. Містить 48 карток.

ХЕЙРОМАНТІЯ, або ЧИТАННЯ з РУКИ . . . . . 1 зол.
Укождого своя доля. У кождого знаки на долоні відмінні. Віддавна люди вгадують долю із рук. А хиба Ви не хочете самі розкрити долю свою і своїх знакомих? Ця книжка сего Вас научить.

„МІШОК СМІХУ" враз з почтовою оплатою . . . . . 1 зол.
Є це один з найгарнійших і найбільше веселих у нас збірників гумору й жарту. Кождий, хто хоче вміти других розбавити, мусить собі цю книжочку купити!

ЧАРОДІЙ І. Ч. . . . . 85 сот.
Є це одинокий збір ріжних фізіономічних штук. З него кождий навчиться, як відгадувати характер і вдачу людий.

ЧАРОДІЙ II. Ч. . . . . 1·10 зл.
є це НАЙБІЛЬШИЙ ЗБІР ріжних фізичних, хемічних, математ. і картових штук. З цеї книжки можна навіть навчитись цего, як чоловік може перемінитися в ріжні звірята, або річи.

ЗІЛЬНИК, ЯК УЖИВАТИ ЛІЧНИЧІ ЗІЛЛЯ . . . . . 0·50 зл.
Часто навіть в звичайних недомаганнях не вмієте собі порадити. Зілле є добрим ліком, бо природним. На весну і літо мусите заосмотритися в сю книжку.

Пересилка реком. 30 сот. більше. Висилається лише по одержанню належитости враз з сумою на пересилку. За післяплатою не висилається! Книгарням значний опуст.

Видає Видавництво „Запорожець" в Коломиї. За Редакцію відповідає: Іван Волошин.

З друкарні Ф. Долінського в Коломиї, вул. Леґійонів 10.

ДБАЙЛИВИЙ МУЖ.

Муж і жінка їдуть в зелізниці.
— Як тобі там сидиться, моя кохана?
— Дуже добре.
— Не тягне з вікна?
— Зовсім ні.
— В ноги тепло?
— Тепло.
— Не чути рури?
— Ні.
— Так переміняймося місцями; бо мені тут дуже погано...

„Зиз“

БІЛЬША ВЛАДА.

Учитель: Хто з вас, діти, скаже мені, чия влада більша від короля?
Юрко: (син члена „Бесіди“). Я знаю.
Учитель: Ну, скажи цілій клясі, то старший від короля?
Юрко: Ас: прошу пана професора.

„Зиз“

АДАМ І ЕВА.

„Як довго жили Адам і Ева в раю?“ — „Доки не дозріли яблока“.

В ШКОЛІ.

В українській школї читає інспектор з книжки: „W połowie lipca mamy upały...“ otóż rozumiesz to dziecko?“
— *Школяр:* „Розумію“
— *Інспектор:* „Powiedz to po rusku“.
— *Школяр:* „Мама влїзли в полову і упали“.

А Поляки думають, що нас спольщать!

ВІДГАДАВ...

„Длячого в календари випечатані неділї і свята червоно?“ — „Се певно длятого, що з тої нагоди звичайно все щось ріжуть“.

ДОВГИЙ...

Лікар: „Маєте горячку?“
Хорий: „Маю“.
Лікар: „Який ваш язик?“
Хорий: „Довгий“.

ТРИ ЛОЖКИ.

Лікар: „Маєте заживати через цілий місяць по три ложочки денно“.
Хора: „Та деж я возьму тілько ложочок?“.

ПОЛЬСЬКА ЄСЄНЬ.

В одній польській ґазеті стояло напечатано: „Tego roku mieliśmy prawdziwą polską jesień“.

Видно, що чоловік, який се писав, був поляк-християнин. Поляк-жид бувби написав: „Tego roku mieliśmy prawdziwą polską jesień mojżeszowego wyznania“.

ВИБОРИ.

Лікар: „Що вас болить?
Хорий: „Болить мене живіт, мало не трісне“.
Лікар: „Щож ви їли?“.
Хорий: „Попоїв я дреглів, та попив пивом, а потім попоїв ковбаси, та наляв в себе горівки, а потім з'їв миску сира і закінчив пивом“.
Лікар: „А щож то була за комашня?“.
Хорий: „Йой, та то були вибори нашого маршалка на посла“.

ПЕРША СПОВІДЬ.

Малий хлопчина приступав вперве до сповіди та приготовився до неї після вказівок катехита. Списав гріхи після заповідий Божих. Списав довгу картку гріхів і читає тремтячим голосом: „Я вірив, що є більше богів і що вони не вивели мене з землі єгипетської, з дому неволі. Я брав імя Боже на дармо. Я не памятав день святий святити. Я не почитав вітця і матери і мені не буде добре і не буду довго жив на землі. Я бив, я чужоложив, я крав, я свідчив криво на ближнього мого, я пожадав жени ближнього мого і я пожадав вола, осла, слуги, служниці і всього того, що є ближнього мого“.

Сповідник: „А бачив ти вже осла?“

— „Ні“ каже хлопчина. А вола бачив? „Вола бачив, бо у нас в дворі є воли, а осла не видів ще ніколи“. „Но то подивися в зеркалі на себе й там побачиш осла“.

ХТО СКОРЕНЬКО...

Хто скоренько сміливо вимовить: „Віть, верб, ведевідь, вей, девелік, цеть черрррр“. Або „червачі, червачі посідали на печ“, всьо позїдали мені голий борррщ“ той буде вмів пісню ластівки, котра гніздить ся в будинках.

К—ук.

ХИТРИЙ.

Хлоп: „Мошку, ту ще щось бракує, але я вам зараз принесу“.

Мошко: „Добре, добре, але перше скиньте кожух а потім йдіть по гроші“.

З ТАМТОГО СВІТА.

Їде хлоп дорогою. Надїздить пан чотирма кіньми й питає. „А звідки ти?“

Хлоп: „Я з тамтого світа“.
Пан: „А щож там наші батьки роблять?“
Хлоп: „А щож вельможний пане, панам всюди добре. В кітлах сидять люльки курять, а бідні хлопи дрова рубають і під ними палять“.

ЯЙЦЕ.

(Автентичне).

Приходить мала дівчина до помешкання своєї учительки й каже: „Прошу пані, зміняйте мені яйце“. — Учителька: „Та як? таж се неможливе“ — „Або нати вам, яйце а ц мені дайте 10 сот. (так яйця платились). Учителька бере платить її й питаєсь: „А на щож ти це робиш?“ — А бо мама вчули, що дяк вже ходить з хрестом по селу, то дати ціле яйце булоб за багато, а так дамо 5 сот., а 5 ще зістане“.

К—ук.

ОКУЛЯРИ.

Розходився мужичок
Аж ґвалт дякувати[1]),
Та одна єму біда —
Не вміє читати.
За аз-букиб взять ся, — ні
Не того він хоче,
Він гадає чимсь другим
Прросвітити очи.
Не вміеж так старий дяк
Стрічки розібрати,
Окуляриж як візьме,
То куди читати!
Оттак і я заведу
Кондаки й тропари,
Піду тільки та куплю
Такі окуляри.
Пішов мужик до крамниць,
Ріжні вибирає,
Що на очи накладе,
То все не читає.
Далі соті з носа зняв
Та об землю вдарив,
Розплатився тай пішов
Сам без окулярів.
І в проводи[2]) говорив
Хрещеному люду:
— Окулярів не купив,
То й дяком не буду.

Ст. Руданський.

[1]) Бути дяком.
[2]) Неділя по Великодні, коли то дяки стають на службу.

ХТО ЩО ВАРТ.

Жид хрещений, вовк пещений,
Гнат спольщений — то чорта варта.

ЖАЛО

Ч. 1. Рік I.
За I. квартал 1927. ЦІНА: 50 сот.
„Голос Даків“ чч. 6-7. 1927.

Сатирично-гумористичний квартальний додаток до „Голосу Дяків“.

Привіт П. Т. Пренумераторам „Голосу Дяків“.

Вже давно збирався я
До вас загостити,
Щоб за правду похвалити,
А за зло вжалити.

Щоб Вам стежку показати,
Що нев люди ходять
А не тоті нетрі й багна,
В яких чорти бродять.

Але поки підем далі
Представитись мушу,
Щоб Ви зналии з ким є діло
Та чи маю душу.

Народився я сегодня
Й охрестився нині,
Моє місто Коломия,
„Жало“ імя мені.

А тепер ми вже таки
Зачнімо роботу,
Бо що нині пропустимо
Не ймем й за пів року.

Я кажу Вам тепер з гори
Отверто та щиро,
Що я не му уважати
Чи Йван, чи Гаврило!

Усіх буду я жалити,
Хто не буде гідний,
Хотяй би він був найвисший,
Чи навіть дяк бідний.

Бож я собі таке жало,
Що жалити вміє,
І хто мене раз спробує,
Той змерзне і впріє!

Ми мусимо прецінь вже раз
Усі добре знати,
Що нам треба будувати,
А не руйнувати.

Що нам треба усі сили
У одно злучити,
Усім разом працювати,
А не в гною рити.

Лиш цим шляхом до мети
Напевно дійдемо
І там свої тяжкі пута
На прах розірвемо.

А як ми вже всі будемо
Без путів ходити,
Тоді уже попід ніс
Не муть нам кадити.

Як нам дальше поступати,
Другий раз напишу
І нікого на розпуттю
Ніколи не лишу.

А при кінці я до Вас
Одну просьбу маю,

Присилайте передплату
На ґазету свою!

Передплата не велика,
Нетяжко прислати,
Як не можна за один раз,
То діліть на рати!

Бо коли ми в трубу правди
Всі хочемо дути,
То мусимо самі вперед
Справедливі бути.

Ми не сміємо ґазети
На кредит читати,
Бо це не є справедливо,
Коли хочем знати,

Бо інакше усі скажуть
Що ми фарисеї,
Що ми правду закопуєм
І сміємось з неї.

Експонати надіслані на ярмарку в Станиславові в 1926 р.

Ґазети:

„Діло“: Обіцяний маґістратом від часу винаходу редакційний телефон.

„Свобода“: пресовий ланцух, яким притягає передплатників.

„Новий Час“: Жінку, яка за посередництвом його анонсу вийшла замуж.

„Воля Народа“: Останнього кацапа з твердим знаком, який не дав себе зукраїнізувати.

„Рада“: Перед латника, який замовив і заплатив за часопис.

„Голос Дяків“: Окуляри, які самі читають і табака, яка змінює голос.

„Громадський Голос“: Перелаз, зроблений з радикального дуба в город до инших партій.

„Український Голос“: Гетьманське кадило і епископ. кропило.

„Літературно-Науковий Вістник“: Літературу, науку і свіжі вісти.

„Світ“: Порівнуючу табелю друкаря і письменника.

„Нова Хата“: Щиро українське „меню“ з французьких страв.

„Наше Життя“: (орґан Сел. Союзу в Холмі) зразкову маківку на розплодок у Галичині.

„Вперід“: Фотоґрафію останнього соціял-демократа на Галицькій Україні.

„Громада“: (волинський орґан УНДО) проєкт на парцеляцію без викупу посольських хуторців. *„Зиз„*

„Праця" Виділу т-ва „В. П. Д." в Станиславові в 1926 р.

Оцим разом я подаю маленьку картину, як то наші виділові і в ночі і в днину „працювали" „гарували" в місті Станиславі, щоб лиш дякам роздобути і „добра" і „слави". Положились в тінь дерева байдужности тої і сплять смачно, хроплять сильно й „не знають другої". — Хотяй сонце вже на небі підійшло високо, вони, скрившись під омофор і сплять аж нівроку.

Не далеко на горизонті йдуть Борці - Герої та голосять своїм братам, клич правди святої.

А голова, як це почув, не міг вже сидіти, тільки устав й чемно просить:

— „Йдіть спокійно, не голосіть, най сплять мої діти!"

Нехай оце буде нам наукою святою, щоб ми знали, кому давать провід над собою. — Я і Львова й Перемишля також так не лишу та вже другим разом Вам про них щось напишу.

ДОБРИЙ ІНТЕРЕС.

Рекін здоганяє корабель. Моряки кидають йому крісло. Рекін проковтує його і гонить дальше. Тоді викидують через борт скриню з помаранчами. Рекін проковтує і її і гонить дальше. Домагається людської крови. Кидають Жида в море. Рекін проковтує його і гонить дальше. На конець вбивають хижицьку рибу гарпуном і витягають на чердак. Моряк сходить до шлунка рекіна і находить Жида, який сидить на кріслі й продає помаранчі по 50 сот. за штуку. *„Зиз"*

МОЄ ПОКЛИКАННЄ.

Батько до семилітного сина: „Ромчику, скажи мені, що ти хотівби робити, як бувби більший, до чого маєш покликання?"

— До женячки, тату! *„Зиз"*

НЕ ЗАБУВ.

Петро сповідався перед вінчанням. Старенький священик вислухав сповіди й відправив парубка. За хвилю вертає Петро і каже: „Прошу єгомостя, я не дістав ніякої покути. Чи не забули?"

— *Священик:* „ Ні, не забув, ти прецінь женишся".

Зібрав СИМЕОН ДОРОНЧУК,
старший дяк в Журавні.

Чтеніє на тему Парамея.

Премудрость!
Діяніе Арендаров і чтеніе.
Воньмім!

Во дни они! Бі во Веси нікой человік, нікий именем Симеон, иже той пребиваше в корчмі все дни живота своєго и упиваяся що дня яки свиня. Біже в корчмі той Жид, нікий именем Ицко, иже чае утіхи чад своих, иже вечеру бившу ожидає приществія пяниць. Єгда Симеон до корчми идяш, тогда Ицко двери отвираше, и глагола Симеон: „Ицку, Ицку, налій порцію горілици имам, бо в дома дві телици, приведу їх тебі сімо! „Ах! возвеселися сердце моє и возрадовахся дух мой, помишляше в себі Ицко." „Буду мати добрий шабас и весь род мой". Єгда Ицко наливаше горілици вторицею и третицею, каки рече Симеон: „Ицку, налій ще порцію горілици". Тогда Ицко глаголаше: „Симеоне! ти пяний бисть віло, а пінязей неимати". Тогда Симеон возопи гласом велієм и рече: „что мні и тебі ест, аз тебі реку, воздаждми на вию мою вся бо моя вдома, твоя суть". Тогда Ицко и четверицею даде тойже нац на землю паде. Тогда взяша Ицко и отрочищ єго, извергше нікого раба з корчми на исходище пакости єму діяху, ударіша по ланитома, плюнуша в лице єго и отидоша. Тогда Симеон воздвихся нічто мало и идяше ко дому своєму, бі бо час уже яко третий. Єгдаже идяше од рова до рова валяшеся инеможаху приближитися ко вратом своим ниц падше в блато и блато бі бо веліє валяшеся и творяше коліно преклоненіє множижицею, и пси прихождаху поблизаху уста єго. Єгда нічто мало истрезвися возопи гласом велієм: "Ицку! Ицку! во скую мня оставил єси?" Сія рек, падше на землю и успе...

АКАКІЙ ФЕРАПОНТОВИЧ.

Таке собі: Сладкопівческое величаніє, або сице нарицаємий: „Дяківський гимн".

Колись дяки гарно жили,
Та... минув той час;
Смиренно „церкві" служили
На девятий глас:

Вісім гласів що неділі
Співали на переміну,
А девятий із гласів,
Триста шістьдесять пять днів.

Ба... ще й всіх блаженств зазнали
Предки-дяки;
І всі, як блаженні своє
Вели життє:

Як отроци нищі духом,
Терпеливі під обухом,
Вічно алчущі й жаждущі,
Гонені, — тай все плачущі.

Від досвітку аж до ночи
В літі, чи в зимі,
Все з робітниками в поли,
Або на гумні.

Мусів мати й причандали:
Свої вили, сапу, ґралі,
Ціп, батіг, граблі, вужище,
А ні, — то гони дячище!

Ще й двох-трьох хлопців-піддячих
Годувати мав,
Щоб учив їх „ярмолоя"
Й церковний устав:

Коло ціпа, або гною
Пріли, мов над ярмолоєм,
Тягли: до-ре-мі-фа-соль-ля,
Бо така дяківська доля.

А як лучилась нагода
Чи примха яка,
То бувало й серед року
Прогнали дяка.

І забрав сердега лахи,
Тай від Анни до Каяфи
Шукав правди, аж ся стямив,
Що правда не за дяками.

Та — на світі не во віки
Бува, як було:
Дяк вже не девятигласник,
Ані помело.

Ого! Дяк уже не форналь;
Вже не крутить хвостів коням:
Вже й дістає, щоб не згинув,
Поля, та все... лиш на зиму.

На прощу у Зарваницю
Злазяться діди;
А по прощі тащуть хліба
Повнії торби.

Хоть похрипли — бо співали,
Але гроший назбирали,
І дід бабу й бахурів
Рік годує з тих торбів.

Поки можеш ще співати,
То... ще яко так;
А заслабнеш, стратиш голос,
Ого! Вжесь не дяк.

Бо дяк мусить сладкопіти
В славу Божу, — не хрипіти!..
Ба, „йсам Бог буде контентний,
Як прийде другий реєнтий".

Тож — як свій над головою
Хочеш мати дах,
Послухай оцеї ради
Тай зміни свій фах.

Йди в шпиталь, най втнуть ти ногу
Сядь на міст, чи на дорогу,
І — ей Богу, — як жебрак
Краще заживеш чим дяк.

ПОЧЕКАЄ.

„Ви з чим, куме?" — „З грішми!" — „Певно до штайрамту?" — „Ні до корчми, штайрамт почекає, бо сего року і так не зародило".

І ДО СМЕРТИ БУДЕ...

— „Чому, отче не передплачуєте ніякої ґазети?".

— „Та на що мені? По моїм попереднику лишилося тільки ґазет на поді, вістників і шематизмів, що буде і до смерти що читати",

ХТО ЩО РОБИТЬ?

Пан як голодний, то свище, жид вайкає, а хлоп бє жінку.

ХИТРИЙ.

Хлоп: „Мошку, ту ще щось бракує, але я вам зараз принесу".

— *Мошко*: „Добре, добре, але перше скиньте кожух а потім йдіть по гроші".

ЧИ НЕ ПРАВДА?

На криву вербу і козел скаче:
На покірного дяка навіть жаба зуби шкірить.

ЧИ НЕ ТАК?

— „Чим можна другого найліпше укусити?"

— „Язиком?".

Снилося мені:

1) Що о. П. О. Горецький, парох в Новому Селі наділить цеї весни свойого дяка відповідною скількістю ерекціонального ґрунту.

2) Що о. С. О. Пруи, парох в Стенятині не схоче остати по заді о. П О. Горецького та пійде за його добрим прикладом.

3) Що о. В. Е. Н. Гринович, парох в Кречовичах випередить обох, повисше згаданих собратів і таки зараз відступить свойому дякові кілька моргів ерекц. ґрунту, а то тим більше, що його дяк не є в нічому гірший від тих дяків, що вже ерекц. ґрунту подіставали.

4) Що всі оо. парохи й завідателі парохій, які до нині будьто „забули", будьто таки не хотіли наділити своїх дяків ерекц. землею, підуть тепер за голосом свойого сумління (о скільки його мають — прим. складача) та негайно відступлять своїм дякам по кілька моргів цего ґрунту.

5) Що ті парохи й завідат. парохій, котрі цеї весни не відступлять своїм дякам ерекц. землі, будуть поіменно оголошені в слідуючому числі „ЖАЛА"

6) Що Виділ Т-ва „В. П. Д." у Львові не буде вже цего року зичити дяківських гроший ані кравцям у Львові, ані жадним иншим своїм повірникам, бо першим навіть не снуться гроші віддати а другі втікають з повиченими грішми до Америки та навіть не дають нічого знати про себе.

7) Що повисше згаданий Виділ цего року вже не буде так шумно господарював членськими вкладками, щоби аж около 2000 (два тисячі) золот. давав на пресовий фонд „Дяк. Від.", бо слідуючий збір Дяків Львів. Епархії на це не згодиться.

8) Що всі дяки на найблизшому загальному зборі у Львові будуть одноголосно домагатися зміни статута Т-ва в тому напрямі, щоб всіх членів Виділу вибирав збір, а не назначував хто инший.

9) Що Еписк. Ордин. в Станиславові в найкоротшому часі скине анатему з „Голосу Дяків", бо вона є в дійсности беапідставною.

10) Що в цему році ані один наш пренумератор не буде залягати передплатою, бо він вже добре зрозумів, що часопис лише тоді може виходити на час і в повному обємі, наколи всі пренумератори шлють передплату з гори.

11) Що кождий дяк зараз (раз в рік) зложить певну лепту на пресовий фонд „Голосу Дяків" бо він пізнав вже добре, що „Голос Дяків" є його правдивим становим і щирим органом та що йому ніхто не поможе розвинутись, хиба лише самі дяки.

Примітка Редакції: До цеї рубрики проситься подавати лише правдиві й на фактах оперті дописи.